

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 2. An ad assensum fidei requiruntur motiva
credibilitatis certa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

nis, à ponendo assensu excusatur, non per ipsam reflexam cognitionem, de non penetratis terminis, sed excusatur ipso modo apprehendendi terminos, incluso, in ipsa illa notitia præsentis, quam habet.

OBJICITUR Quintò. Nonne per nos potest stare opinio cum fide. Ergo non est necesse ut iudicium illud præcedens imperium, sit nonnisi certissimum.

RESPONDETUR. Concedo quod opinio possit stare cum fide, sed nego quòd opinio possit imperare actum fidei, de quo est quæstio.

Punctum Difficultatis 2.

An ad assensum fidei requiruntur motiva credibilitatis certa?

SUB hoc titulo ponetur nonnisi continuatio præteritæ conclusionis. *Hinc*

DICENDUM est. *Ante assensum fidei præcedere debere iudicium evidens.* Est conclusio S. Th. hic art. 4. ad 2. *Non enim inquit quis crederet, nisi videret, ea esse, credenda, vel propter evidentiam signorum, vel propter aliquid huiusmodi:* ubi Ly videret, idem significat, quod evidenter cognosceret.

PROBATUR Primò Auctoritate. *Testimonia sua* inquit David Psal. 92. *credibilia facta sunt nimis;* nimis autem credibilia non essent: si certò credibilia non essent. Idem indicat locus ille ad Galat. 1. qui certè non concluderet; quis enim Angelo potius credere noller dicens, nisi noceret evidenter oppositum. Christusque ipse dicit *Nunc autem, excusationem non habent,* quod non dixisset, si evidentiam non haberent; nam in probabili, unusquisque excusatur.

PROBATUR Secundò. Quia iudicium illud non potest esse probabile ut supra probatum. Ergo debet esse certum.

PROBATUR Tertio. Ante imperium voluntatis imperans actum fidei, vel præluxit iudicium, iudicans, debere imperari actum certissimum, vel non præluxit. Si non præluxit. Ergo aliquid erat volitum quod non erat cognitum; si autem præluxit iudicium, quod dictabat debere imperari actum certissimum, tunc quæro, vel illud iudicium dictabat sibi evidens esse, quòd deberet imperari actus certissimus, vel non dictabat sibi evidens id esse: si dictabat id sibi evidens esse, Ergo non fuit probabile: quia probabilitas, sicut certitudinem, ita & evidentiam excludit. Si autem iudicium illud non dictabat id sibi evidens esse, quòd deberet exhiberi actus certissimus. Ergo sola determinatione voluntatis factum est, ut exhiberetur actus certissimus. Ergo ille actus fidei est irrationabilis, quòd nemo dixerit. Quòd autem ille actus irrationabilis sit. Ratio est. Quia & voluntas ita credendi vituperabilis est: quia jubet intellectui ut maximo nisu feratur, cum præcedat iudicium, non esse necesse, ut tanto nisu feratur; Et sicut irrationabiliter facit homo &

peccat, imperando sibi majorem amorem rei creatæ, quàm dicit illi lumen rectum intellectus: sic peccabit, & irrationabiliter operabitur, imperando majorem certitudinem, quàm illi appareat. Ex alio etiam capite defectuolum esset illud imperium: quia vellet agere contra naturam habitus, sibi à Deo infusi, volendo illo abuti, abuti autem vellet; quia vellet ponere exercitium habitus fidei, contra naturam ejusdem: natura enim ejus est, non operari sine prævio dictamine prudentiæ supernaturalis, quòd tunc non habetur; dicitur enim prudentia, imprudens esse, tanto nisu velle ferri intellectum, cum non habeatur evidentia, quòd tanto nisu ferri debeat; diciturque prudentia, quòd non debeat se homo exponere periculo in re gravissima errandi, accipiendo Deum in testem, non agendo tamen cum omni diligentia, exponendoque se periculo ad præbendum assensum, talem, etiam rei falsæ, qualis nonnisi soli DEO præberi debet.

COLLIGES. Cum in unoquoque, saltem ratione motivi, actus fidei debeat esse certissimus & unicuique representatur illud motivum ut certissimum, sit ut in credituris, intervenire debeat ista certitudo & evidentia moralis.

RESPONDEBIS Cum Pontio. Quòd ex iudicio probabili, possit sequi actus certus, loquendo de certitudine quam habet ex se ille actus fidei; eò quòd proveniat ab habitu determinato ad actum, & quòd innitatur motivo formali infallibili. Et sicut prudentissimè quis credit homini, qui habetur pro veraci, quando non potest melius informari, prudentissimèque hinc & nunc adoratur hostia; ita & in præsentis prudenter exhibebitur actus certissimus fidei.

CONTRA. Hæc responsio est de termino non supponente: supponit enim quòd ille actus possit imperari, eliciendus ab habitu determinato ad actum certissimum, quòd ipsum probandum fuit. Quòd attinet ad illas instantias non convincunt. Nam de prudentia supernaturali, paritas, alibi soluta, ubi de putativè revelato; Quòd attinet ad fidem humanam, ab ista non valet instantia: quia cum non debeat certissimum actum elicere, imò nec possit, alioqui hoc ipso extra statum fidei humanæ extraheretur, hinc fit, ut possit esse contenta iudicio, nec certo, nec evidenti.

NOTO. Ad alias Eiusdem responsiones impugnandas. Si constat absq; ulla dubitatione, quòd hoc sit revelatum, debet constare absq; probabilitate partis oppositæ, neque enim possibile est, quòd sit & reluceat cognoscenti probabilitas partis oppositæ, & tamen non sit dubitatio ulla. Deinde condistingui debent: prudens dubium cum dubio imprudenti, quòd imprudens dubium, recurrit quidem menti contra evidentiam motivorum credibilitatis, sed recurrit ita, ut non fundet in mente assensum, sed mereatur nonnisi repulsam & negationem assensus: qua distinctione posita, verum est, quòd talis dubitatio

(m)

non

non obicit fidei: quia non habet meritum ut illi adhaereatur; hinc cedere debet, ut agat sola evidentia motivorum credibilitatis; prudens tamen dubitatio, quæ est probabilitas oppositi; nullo modo potest proponere voluntati imperium actus certissimi, ut dictum supra.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT PRIMO Pontius, estque communis Obiectio. Pueri fideles quando perveniunt ad usum rationis plenum, non habent tale iudicium, tunc etiam, quando firmiter credunt articulis fidei: nam non habent motivum moraliter certum & evidens, de credibilitate istorum mysteriorum: non enim habent aliud motivum præter auctoritatem Parentum vel Præceptorum, quæ certè non est sufficiens ad generandum motivum certum & evidens; quod maxime usu venire potest in locis dominio Hæreticorum subjectis, quanquam & alibi id evenire potest: Nam etiam ex Doctioribus aliqui, non possunt assignare sufficientia motiva ad morale evidentiam revelationis. Ergo apparet, iudicium istud evidens, non prærequiri ad fidem.

RESPONDETUR. Duplicem esse evidentiam. Primò quandam quæ est quasi Universalis, & ex merito obiecti, & quæ quantum est de se, applicari non potest, nisi obiectis, verè à Deo revelatis; qualis est saltem tota motivorum collectio. Secundò potest accipi evidentia in particulari, & ex parte subjecti, & hæc, non est æqualis in omnibus, non tantum exinde, quia illud quod potest certificare unum, non certificat alium, sed etiam ex eò, quod non omnia singulis proponantur, & proposita, non æqualiter ab omnibus penetrentur. Prior illa evidentia, non est singulis necessaria, idque bene probat obiectio allata. Secunda tamen semper est necessaria, ob rationes conclusionis. Huic motivo credibilitatis quodcumque tandem sit accedit pondus ex illuminatione Spiritus Sancti, quæ dicitur honestatem credendi obiectum propositum.

Neque valet si dicas, quod hæc Illuminatio coincidat cum Spiritu privato hæretico: non enim sunt in hoc hæretici, quia illam illuminationem admittunt; sed quia illam ponunt, pro ultima crisi fidei universalis. Admittit istam Illuminationem Suar. & meminit citatus Amicus ponens hæc. Si tale iudicium in ipsis non sufficiat ad tollendum omne dubium & formidinem de opposita parte, Deus ipse interna illuminatione, supplet id, in quo externa propositio deficit.

Quod attinet tam ad rudes homines quam ad pueros, utriusque habent proportionata sibi motiva credibilitatis; pueri pro motivo credibilitatis assumunt doctrinam Parentum, evidens autem est moraliter, Parentes non velle fallere, in rebus Dei docendis: evidens enim est moraliter, quod

puer stare debet dictis & Magisterio suorum Parentum, quamdiu per se ipsum in dagate veritatem non potest. Hocque iudicium præluet imperio actus certissimi. Ad rudiores quod attinet, si illi sint in dominiis Catholicis; sub oculis experientiam veniunt illis motiva plura credibilitatis, secundum captum illorum evidentia. Si autem sint in dominiis Hæreticorum, ad hincque illie fideles Catholici oppressi, ipsa constantia oppressorum, fundat iudicium evidens moraliter: si autem nulli adsint illic Catholici, auditione de illis accipiunt, dirigente ipsomet Deo, ut possint narratis sufficienter convinci. *Sed de hoc agetur infra.*

OBJICITUR Secundò. Si motiva credibilitatis debent esse evidentia moraliter, sequitur, quod nunquam quis possit discredere obiecto fidei: quia qui nullam habet prudentem oppositi probabilitatem, non potest actu positivo dissentiri, nam non advertit posse subesse falsum, cum tamen solum falsum, dissensum mereatur. Jam autem posse dissensum præberi obiectis revelatis, & exinde probatur: quia in nobis actus credendi est liber, & quia alias nulli Hæretici formales darentur: nam qui, non putans esse aliquid esse revelatum, discredidit, non est formalis hæreticus, cum Hæresis, sit voluntaria Electio. *Antequam Respondeatur*

SUPPONO PRIMÒ. In processu fidei duo intervenire iudicia. *Primum*, de ipsa evidentia motivorum credibilitatis. *Secundum*, de ipsa connectione obiecti credendi, cum motivo fidei.

SUPPONO SECUNDÒ. Diversitatem quæ potest reperiri inter Hæreticos, circa iudicium de motivis credibilitatis. *Primò*. Aliqui quidem non concipiunt, ullo modo evidentiam illam, stare pro fide Catholica; sed mente simplici, putant illam stare pro se, & hi, non sunt nisi materialiter Hæretici. *Secundò*. Alii non concipiunt, nec pro sua, nec pro nostra parte, illa stare, suntque aut ignorantes, aut dubii, aut Athei. *Tertiò*. Sunt qui concipiunt motiva credibilitatis stare pro parte nostra; quod adhuc dupliciter contingere potest, vel ita, ut nihil habeant quod opponant illis motivis, vel ita, ut enervent sua passione obiecti, vim illorum motivorum, ut ad illa attendere, eaque perpendere, & ponderare nolint, quantumvis sibi met ipsis non satisfaciant; quæ enervatio illius vis movendi, etiam ex eo contingere potest; quod evidentia illa non sit maxima naturalis, qualis est Metaphysica, & post illam Physica.

SUPPONO TERTIÒ. Ii qui nihil habent quod opponant illis motivis, non possunt non assentiri illis: nam intellectus est potentia necessaria, adeoq; non potens non assentiri obiecto, quod scit certè & evidenter taliter se habere. Hinc it ordinariè non sunt hæretici formales, sed debent illis, sola confessio externa. Ii verò qui sua passione exæcati, enervant vim illius evidentia, opponendo

R. P.
THE MŁOD
ZIANOWSKI
T. B. M. d. e. Z.
D. VI